

Є. М. СМІЧОК

**СУДОВІ ДОКТРИНИ
У ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ**

Монографія

Харків
«Право»
2023

Рецензенти:

Гетманцев Данило Олександрович – доктор юридичних наук, професор, народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики;

Орлюк Олена Павлівна – докторка юридичних наук, професорка, академік Національної академії правових наук України, директорка Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»;

Хошуляк В'ячеслав Віссаріонович – доктор юридичних наук, доцент, суддя Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 7 від 18 лютого 2022 року)*

Смичок Є. М.

С50 Судові доктрини у податковому праві : монографія / Є. М. Смичок. – Харків : Право, 2023. – 336 с. – DOI: <https://doi.org/10.31359/9789669983831>.

ISBN 978-966-998-383-1

Монографія присвячена проблематиці судових доктрин у податковому праві. Сформульовано визначення поняття «судова доктрина у доктрині податкового права». Визначено суб'єктів формування судових доктрин у податковому праві. Описано алгоритми формування судових доктрин у податковому праві. Основну увагу в монографії приділено аналізу окремих судових доктрин у доктрині податкового права. Так, зокрема, було проаналізовано доктрини, що визначають концептуалізацію принципів податкового права та принципів доказування у податкових спорах, судову доктрину реальності господарських операцій, судову доктрину бенефіціарного власника доходу, судову доктрину податкових вигод, судову доктрину розумної економічної причини, судову доктрину по оскарженню податкових консультацій тощо.

Рекомендовано для викладачів, аспірантів і студентів вищих юридичних навчальних закладів, суддів, працівників контролюючих органів, державних службовців, а також усіх, хто цікавиться проблемами податково-правового регулювання.

УДК 347.73:336.22(477)

Посилання на видання в стилі Американської психологічної асоціації
(*Americal Psychological Association*) – APA style:

Smychok, Ye. M. (2023). *Sudovi doktryny u podatkovomu pravi* [Judicial doctrines in tax law] [Monograph]. Pravo. <https://doi.org/10.31359/9789669983831> [in Ukrainian]

ЗМІСТ

Передмова.....	5
Вступ.....	6

Розділ 1

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ УЯВЛЕННЯ ЩОДО ПРАВОВИХ ДОКТРИН

1.1. Доктринальні положення окремих соціальних регуляторів.....	13
1.2. Поняття правової доктрини та системи правових доктрин.....	20
1.2.1. Поняття «правова доктрина».....	20
1.2.2. Класифікація правових доктрин.....	34
1.3. Судова доктрина в системі правових доктрин.....	48
1.3.1. Співвідношення судової доктрини з іншими правовими категоріями.....	48
1.3.2. Місце судової доктрини в доктрині податкового права.....	56

Розділ 2

СУБ'ЄКТИ ФОРМУВАННЯ СУДОВИХ ДОКТРИН У ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ

2.1. Європейський суд з прав людини як суб'єкт формування судових доктрин у податковому праві.....	73
2.1.1. Місце Європейського суду з прав людини в системі суб'єктів формування доктрини податкового права.....	73
2.1.2. Правові позиції Європейського суду з прав людини та їх вплив на розвиток податкових відносин в Україні.....	88
2.2. Національні суди як суб'єкти формування судових доктрин у податковому праві.....	101
2.2.1. Конституційний Суд України та його роль у концептуалізації доктринальних положень, що застосовуються при вирішенні податкових спорів.....	101
2.2.2. Суди загальної юрисдикції як суб'єкти формування судових доктрин у податковому праві.....	110

Розділ 3

СТАТИКА ТА ДИНАМІКА СУДОВИХ ДОКТРИН У ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ

3.1. Джерела формування судових доктрин у податковому праві.....	125
3.2. Причини формування судових доктрин у податковому праві.....	133

3.2.1.	Колізійність нормативних приписів як причина формування судових доктрин з вирішення податкових спорів.....	133
3.2.2.	Прогалини у податково-правовому регулюванні та їх вплив на формування судових податково-правових доктрин	161
3.2.3.	Оціночні поняття як причина формування судових доктрин у податковому праві	175
3.3.	Типологізація судових доктрин у податковому праві	185
3.3.1.	Статичні судові доктрини з вирішення податкових спорів.....	185
3.3.2.	Динамічно концептуалізовані судові доктрини у податковому праві	197

Розділ 4

ПОДАТКОВО-ПРАВОВІ ДОКТРИНИ В РІШЕННЯХ ВЕРХОВНОГО СУДУ

4.1.	Принципи податкового права та адміністративного судочинства при вирішенні податкових спорів Верховним Судом.....	211
4.1.1.	Принципи податкового законодавства.....	211
4.1.2.	Принципи доказування у податкових спорах	238
4.2.	Судова доктрина реальності господарських операцій	245
4.3.	Судова доктрина бенефіціарного власника доходу	257
4.4.	Судова доктрина податкових вигод.....	262
4.5.	Судова доктрина розумної економічної причини	270
4.6.	Судова доктрина з оскарження податкових консультацій	280
	Висновки.....	293
	Список використаних джерел	301
	Список публікацій автора	330

Наукове видання

Смичок Євген Михайлович

СУДОВІ ДОКТРИНИ У ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ

Монографія

Видається в авторській редакції

Технічні редактори *О. А. Лисенко, А. Т. Гринченко*

Підписано до друку 25.02.2023.
Формат 60×90/16. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 21. Обл.-вид. арк. 19. Тираж 200 прим.
Вид. № 2990

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80-А, Харків, 61002, Україна
Тел./факс (057) 716-45-53
Сайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-28-80
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 5748 від 06.11.2017